

PERSBERICHT

Bijna 1 op de 10 kinderen van 12 jaar heeft al gevapet

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) roept ouders op om tijdig te praten met kind over schadelijke gevolgen van vaperen

DEN HAAG, 12 mei 2025 - Vaperen is niet alleen giftig, het verstoort ook de ontwikkeling van de hersenen en is supersnel verslavend. Onderzoek onder 12- tot en met 16-jarigen, uitgevoerd door Motivaction in opdracht van het ministerie van VWS, toont aan dat meer dan een kwart van hen al eens heeft gevapet. Bijna 1 op de 3 van de vaperende jongeren geeft aan dit dagelijks te doen. Vandaag start de landelijke voorlichtingscampagne 'Nee tegen vaperen', bedoeld om ouders te stimuleren met hun kind te praten over de schadelijke gevolgen van vaperen en te voorkomen dat hun kind eraan begint. De campagne sluit aan bij het onlangs gepresenteerde Actieplan tegen vaperen.

[beeld Geocraft & campagnebeeld - tekst onder beeld: Visualisatie van circa 20.000 Nederlandse kinderen op het Malieveld - het aantal twaalfjarigen dat al eens heeft gevapet]

Staatssecretaris Vincent Karremans (Jeugd, Preventie en Sport): "Het aantal vaperende jongeren in Nederland is alarmerend. Dat moet stoppen. De overheid streeft naar een rook- en nicotinevrije generatie in 2040. Dit betekent dat er tegen die tijd geen enkele jongere vaperet. Om te voorkomen dat jongeren beginnen met vaperen en de vaperende jongeren te overtuigen ermee te stoppen, voeren we actie tegen het onterecht onschuldige imago van vaperen."

Andere opvallende resultaten:

- 1 op de 7 (14%) jongeren geeft aan dat als hen een vape wordt aangeboden, zij moeilijk nee kunnen zeggen.
- 1 op de 6 jongeren (16%) geeft aan dat zij zich soms onder druk gezet voelen om te vaperen.

Veel jongeren ervaren vapeverslaving

Dat vaperen verslavend is, wordt bevestigd in het recente onderzoek in opdracht van VWS. Van de vaperende 12- tot en met 16-jarigen in dit onderzoek geeft 38 procent aan verslaafd te zijn aan vaperen. "Jongeren raken supersnel verslaafd aan vaperen, zonder dat ze het zelf doorhebben," zegt Prof. dr. Arnt Schellekens, Nationaal Rapporteur Verslavingen en hoogleraar verslaving en psychiatrie aan de Radboudumc. "De hersenen van jongeren reageren sterker op beloning dan die van volwassenen, waardoor zij minder weerbaar zijn tegen de verleiding en vervolgens sneller en heftiger verslaafd raken."

Ouders spelen cruciale rol in campagne 'Nee tegen vaper'

In de bovenstaande afbeelding zijn de circa 20.000 twaalfjarige kinderen die ooit hebben gevaped of de intentie hebben dit te doen, visueel weergegeven op het Malieveld in Den Haag. Het virtueel gevulde Malieveld laat de omvang van het probleem zien. De campagne roept ouders op zich te laten informeren over de schadelijke gevolgen van vaper en moedigt hen aan om met behulp van concrete handvatten op tijd met hun kind over vaper te praten. Staatssecretaris Karremans: "Als ouder speel je een cruciale rol om te voorkomen dat je kind begint met vaper en heb je meer invloed dan je misschien denkt." Kijk voor tips op neetegenvaper.nl.

Actieplan tegen vaper

De voorlichtingscampagne is onderdeel van een breder Actieplan tegen vaper dat staatssecretaris Karremans medio maart aankondigde. Het plan richt zich op drie sporen: het tegengaan van illegale handel, het voorkomen dat jongeren beginnen met vaper, en het stoppen met vaper stimuleren en vapers daarbij ondersteunen. Het actieplan bevat onder meer extra bevoegdheden en extra geld voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit om de groeiende illegale handel tegen te gaan.

Experts over de schadelijke gevolgen van vaper voor jongeren

5.1.2e

Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC).

"Vapers bevatten olieachtige stoffen en metalen zoals lood en cadmium, die schadelijk zijn voor de longen. Maar het blijft niet bij hoesten, keelpijn, een slechtere conditie of concentratieproblemen door deze ontzettend giftige stoffen. Het meest verontrustende blijft de verslaving. Bij jongeren kan die leiden tot schade aan de hersenen."

Prof. dr. Arnt Schellekens, Nationaal Rapporteur Verslavingen en hoogleraar verslaving en psychiatrie aan de Faculteit der Medische Wetenschappen van de Radboud Universiteit

"Vapers bevatten vaak ontzettend hoge concentraties nicotine, wat deze producten zeer verslavend maakt. Helaas duurt het vaak even voordat iemand doorheeft dat er sprake is van verslaving. Dat geldt voor volwassenen, maar zeker ook voor jongeren. Hun brein, lichaam en psyche zijn nog in groei, wat ze extra kwetsbaar maakt voor de schadelijke effecten van verslaving. Daarnaast zijn ze extra gevoelig voor dit soort producten. Ze zijn nieuwsgierig, zoeken hun eigen weg en willen er graag bij horen. Dit zijn allemaal factoren die hen makkelijk verslaafd maken."

5.1.2e

Vrije Universiteit

Amsterdam

"Nicotine beïnvloedt het tienerbrein, wat kan leiden tot stress, angst, slapeloosheid en concentratieproblemen. Wat veel mensen niet weten, is dat de hersenen van kinderen en adolescenten nog volop in ontwikkeling zijn. Nicotine beïnvloedt die ontwikkeling op een diepgaand niveau. Het verandert de manier waarop neuronen met elkaar communiceren, vooral in hersengebieden die verantwoordelijk zijn voor motivatie en beloning. Jongeren zijn hierdoor extra gevoelig voor verslavende prikkels."

Als je als jongere gaat vaperen, wordt het beloningssysteem in je hersenen geactiveerd. Nicotine zorgt voor een snelle afgifte van dopamine, wat een gevoel van beloning en genot geeft. Maar dit systeem leert: 'Hé, dit is iets wat ik vaker wil'. Hoe jonger je begint, hoe sterker dat leerproces in de hersenen wordt verankerd. Dat vergroot de kans op een levenslange verslaving. Niet alleen aan nicotine, maar ook aan andere middelen die op hetzelfde beloningssysteem inwerken. Vaperen is dus verre van onschuldig."

5.1.2e en 5.1.2e, Trimbos-instituut, wetenschappelijk kennisinstituut voor mentale gezondheid, alcohol, tabak en drugs.

"Velen denken dat vaperen relatief weinig kwaad kan. Dat is een misvatting die hardnekkig leeft onder jongeren. Het is een fabel, gevoed door onjuiste of misleidende informatie. Ouders spelen hierin een cruciale rol. Door het gesprek aan te gaan en kinderen goed te informeren, kunnen zij bijdragen aan het voorkomen van het gebruik van vapes. Maar ook het onderwijs speelt een belangrijke rol. Daarom heeft het Trimbos-instituut voorlichtingsfilmpjes ontwikkeld waarin jongeren in gesprek gaan met experts. Ook werkt het Trimbos-instituut actief samen met scholen en jeugdorganisaties om jongeren bewust te maken van de risico's van vaperen en handelingsperspectief te bieden."

Einde persbericht

Over de campagne 'Nee tegen vaperen'

De campagne is vanaf 12 mei voornamelijk online te zien en te horen op radio. Als onderdeel van de campagne kunnen ouders na de zomervakantie deelnemen aan een nationale online ouderavond onder leiding van experts en opvoedkundigen. Ouders krijgen op neetegenvaperen.nl onder andere handvatten mee hoe je met je kind het beste praat over vaperen.

Over het onderzoek

< Later invullen >

Over Minecraft (Geocraft)

GeoCraft is een educatief Minecraft-project waarbij heel Nederland is nagebouwd in de populaire game Minecraft. Het project is opgezet door GeoFort, in samenwerking met organisaties zoals de Vrije Universiteit Amsterdam en Rijkswaterstaat. Met behulp van geografische data is een virtuele versie van Nederland gecreëerd die bestaat uit ongeveer 1.000 miljard Minecraft-blokken. Iedereen kan de 'Nee tegen vaperen' omgeving bezoeken in Geocraft. De handleiding hiervoor is te vinden op www.geocraft.nl/ [nog in te vullen]

Noot voor de redactie, niet ter publicatie

< Later invullen >

Bijlagen

- Onderzoeksrapportage Motivaction
- Beeld- en videomateriaal Geocraft
- Beeldmateriaal campagne 'Nee tegen vaperen'